

פרוטוקול מס' 6
מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהוקיימה ביום ג', כ"א בחשוון תשי"ב - 20.11.1951
בשעה 11.15.

השתתפו: ז. ורהפטיג - יו"ר

מ. אונג
ב. מזגיה
ע. מטף
י. בדר
י. בר-יהודה
ד. בר-רב-האי
א. ברמן
י. הררי
נ. חת
ח. לנדאו
ע. סימון
י. קליבנוב
י. ספירא
א. תבורי

נעדרו:

ס. זילנר
א. דויטש
י. כסה
ק. לוז
י. סטילנסקי
י. סרלין
ס. קסיס
ח. רובין

טוזמנים:

ח. כהן - היועץ המשפטי
א. קיסרון - משרד המשפטים
י. סקי - משרד המשפטים

סדר-היום:

1) חוק כהונת נשיא המדינה.

היו"ר ז. ורהפטיג:

1. חוק כהונת נשיא המדינה.

טעם 13:

"(א) הכנסת רשאית, בהחלטה שנתקבלה ברוב של שלוש רבעי שכל חבריה, להעביר את הנשיא סכהונתו, אם היא טבורה כי סחסת התנהגות הנשיא הולמת את טעמו מין הוא ראוי לכהונתו; אך הכנסת לא תחליט החלטה כזו אלא לפי הצעת ועדת-הכנסת שנתקבלה ברוב של שלוש רבעים שכל חבריה, עקב קובלנה שהובאה לפני הוועדה.

(ב) שלושים סחברי הכנסת רשאים להגיש קובלנה; הקובלנה תהיה בכתב ותוגש ליושב-ראש הכנסת, שעבירה לוועדת-הכנסת לדיון.

ר.ל.

ועדת החוקה, חוק כוונה
20.11.1951
חוק כוונה ב יס הסדינה

"(ג) ועדת-הכנסת לא תציע להעביר את הנושאים שכתובתו, אלא
לאחר גיבוש לו, או לבמ-כוחו, הזדמנות לסתור את
הקובלנה, לפי כוונת הקבע הוועדה; הכנסת לא תחליט
להעביר את הנושאים שכתובתו, אלא לאחר גיבוש לו, או
לבמ-כוחו, הזדמנות להציע את דברו."

ג. גר-החוקה:
לסעיף (ג): מני טעין יסאיעים לאפשר
לבמ-כוחו ל הנושאים להוסיף בפני
ועדת-הכנסת, אך לא בפני סליטת-הכנסת. נראה לי בפני סליטת-הכנסת
יכול להוסיף רק הנושאים בעצמו.

מני טעין גם כי דבר זה יי יי יי יי יי יי יי
פירושה ל סליטת-הכנסת בוועדה לכך, ובצדק יהיה לדעת על כך פירוש.

ג. גר-החוקה:
בסקום הסליטת: "החובות המיושבות הולכת
את טעמו" מני טעין: "החובות המיושבות
הולכת את טעמו".
מני טעין במסגרות זאת מיושבות רק במקרים
בעלי מופי פוליטי, כמו בגידה בסדינה.

ג. גר-החוקה:
מני טעין מני טעין להקדים את טעין (ג)
לסעיף (א): מני טעין בקשת קובלנה
ורק לאחר זאת קובעין את לעיות בקובלנה.

מני טעין לדחות את ההכרעה במלה
מיזה רוב מיוחס יידרש כדי להעביר את הנושאים שכתובתו.

ג. גר-החוקה:
מני טעין להאיר פורסולה בסיטה, כפי
זאת מוצע לנו. מני זה טעין את כותביהם:
"תפקידו" בסקום: "טעמו" - את כי מני רוצה בכך מני גדול. יכול
לקרות, למשל, מני יענוק ברוק-חור. מני לזה מופי פוליטי, אבל מני
לא ייתכן מני כזה יסאיע לכהן!

מני טעין בטעין (ג): בסקום סליטת
מני טעין - מני טעין מני טעין יכול להגיש קובלנה.

לדעת צריכה ועדת-הכנסת להגיש בפני
הכנסת את הצעה סתמית, אלא הצעה ספוטקת. מני טעין יודע את צריך לכתוב
זאת בספורט בחוק.

בנוסף מוצע ניתוח לנו יסאיעים
להוסיף "או לבמ-כוחו". מני טעין לנסח זאת כך: "יכול, אם ירצה בכך,
להוסיף את הנושאים במ-כוחו. הדבר מני טעין."

ג. גר-החוקה:
כדי למנוע חסרות מיוחס לסלה: "טעמו"
בסעיף (א), מני טעין לאפשר סלה
"טעמו" - "מני טעין הסדינה".

אף מני טעין לאפשר גם למושבות רוב
לבמ-כוחו להוסיף בפני הכנסת. אבל צריך לנסח זאת כך מני טעין ברור כי
בדרך-כלל מני טעין על עצמו, אלא מני טעין בכך, יכול לעשות זאת
על-ידי במ-כוחו.

ד.ל.

ועדת החוקה, חוק המוסט
20.11.1951
חוק כהונת נשיא המדינה

ח. לנדאו:

אני טבור אין להחליף את המלה "טעמו" במלה "תפקידו". התפקידים שביתנו לנשיא בחוק הטעמו הם טובגלים שאר הנשיא הוא מכלל הדינה, ומהדינה זאת, טעמו הוא קרוב. תפקידיו באי לגיטומי לעתים והחוקות.

לטעיף (ב): אני טבור אין להקטין את מספר חברי הכנסת. הרעיון להגיש קובלנא. הוא י בכלל טעם לטעיף זה, הרי זה בכך הוא טעם. רעיון לנשיא. איננו רואה בכך טגיה ואיננו טויה נאי-טעם ייעשה בסיון ל יטו לרעה באפשרות הזאת.

לטעיף (ג): אני טבור המזכרת להודיע בפני הכנסת צריכה להיות בטורה אך ורק לנשיא, ולא לבג-כוחו. איננו חושב ליי בכך טעם קיפוח. הנשיא יכול להכין לו את החומר בעזרת יועצים ולקרוא את הצהרתו טן הכתב.

היו"ר ז. ורתפטיג:

אני טבור אין אנו צריכים לפרש מה היא המנהגות אינה חולסת את טעמו של נשיא המדינה, אבל אין זה נובע רק לענייני הנושאים מפני פוליטיים. יטו ע יניו אזרחיים. הם לפעמים לא פחות חשובים מענייני פוליטיים.

אם כפיעים ילא לדרוש רוב קוליפקציוני בכנסת, אין טעם לכל הטעיף הזה, כי הכנסת תוכל לנות זאת בכל עת יתרצה. אטנה גם ככוחותניו זאת תוכל הכנסת לנות זאת, אבל אז יש כאן הגבלה טטוייפת: ידוע הכוונה היתה כזאת.

אני טאייע לאחד את טעיפיו (ב) ו-(ג). אין טעם לכתוב בחברי הכנסת רעיון להגיש קובלנא; הם רשאים בלאו הכי. הנוסח צריך להיות כזה: ועדת-הכנסת תדון בקובלנא רק אם הוגשה על-ידי ילוטי חברי כנסת.

אני טקבל את הצעתו של בר-יהודה שתהיה לכך י יבה מיוחדת ותתיסטר הודעה על כך.

ח. כהנא:

המדובר הוא בטעם המתנהל בפני הכנסת, לכן חשוב בעיני טעיף (ג) עד טעמו. לא הייתי רוצה בחברי הוועדה יזלזלו בזכות הניחנות לנשיא להופיע בפני הכנסת לא רק בעצמו אלא גם על-ידי בא-כוחו, אם יפצה לנכונ. זוהי זכותו האלמנטרית של כל באגה הפוטייע בבית-טטסט, וזאת צריכה להיות גם זכותו של הנשיא כשהוא מופיע בפני הכנסת. אני טטכיים. הכנסת תוכל לדרוש את נוכחותו בכנסת גם כטמגן עליו בא-כוחו.

איננו טטכיים עם היו"ר. יש לצרף את טעיף (ב) לטעיף (ג). בטעיף (ג) נקבעה הוראה ליי אפשרות לנשיא להיות טובגן בפני הכנסת על-ידי בא-כוחו. אם לצרף זאת, הרי יש לצרף זאת לטעיף (א): "עקב קובלנא שהובאה לפני הוועדה על ידי ילוטיים וחברי הכנסת".

איננו טבור יי צורך להגביל את החלטת ועדת-הכנסת ביחס לקובלנא ולדרוש בטקחה זה רוב קוליפקציוני.

י. גרני:

אני טפיע ט-5 חברי כנסת יוכלו להגיש קובלנא.

ז. כהרר-האי:

כטט טיעת טטט"י אני טבקט ליתוות את ההצבעה בקרר עם גובה הרוב הטיוחט הדרוש ל י העברת הנשיא טכהונתו.

ועדת החוקה, חוק וז'פס
20.11.51
חוק כהונת נשיא הסדינה.

י. ספירא:

אני מציע בסעיף (ב) לתחיל במליו:
"אך הכנסת לא תחליט" אשר בסעיף (א).

י. הררי:

לדעתי, אם הקובלנא נתמכת ע"י פיוט
בוועדה, יכולה לעדת הכנסת לדחות אותה

כבלי להזמין את הנשיא.

י. ספירא:

אני מציע כי גם בכנסת וגם בוועדת הכנסת
יוכל הנשיא להיות פיוטג ע"ל בא-כוחו.
ועדת הכנסת תוכל לחייב את נוכחותו האיטית בכנסת, כשהענין מגיע לכנסת.

נ. חת:

אני מציע שאסור יהיה לחייב את נוכחותו
של הנשיא גם בוועדת הכנסת, בטעם הדיון

בקובלנא.

- הוחלט:
1. לדחות את ההצעה בטענת בובה הרוב הכיווס
טיידרט כדי להעביר את הנשיא סכהנתו - עפ"י
בקטת טיעת ספא"י.
 2. בסעיף (א), אחרי הסלים "סחסת התנהגות טעינה
הולסת את סעטדו - תווספנה הסליו: "כנשיא הסדינה".
 3. הסיעא של סעיף (א) - החל טהסלים "אך הכנסת לא
תחליט החלטה כזאת" - יועבר לסעיף (ב).
 4. לא לקבל את הצעת ח. לנדאו בסעיף (ב), לכיה תופיע
כפני הכנסת כל קובלנא על הנשיא.
- הסתייגות לח. לנדאו.
5. נתקבלה הצעת י. הררי כי ועדת הכנסת תוכל לדחות את
הקובלנא כבלי להזמין את הנשיא.
 6. נתקבלה ההצעה שהנשיא יוכל להיות פיוטג בוועדת הכנסת
ובכנסת ע"י בא-כוחו.
- הסתייגות לח. לנדאו וא. ברסן: הנשיא יוכל להלות
פיוטג ע"י בא-כוחו רק בוועדת הכנסת.
7. נתקבלה הצעת י. הררי כי בא-כוחו של הנשיא לא יוכל
להיות חבר כנסת.
 8. לא נתקבלה ההצעה לטבות את הסספר 30, לגבי חברי
הכנסת הרטאיה להגיש קובלנא.
 9. נתקבלה ההצעה שהכנסת או ועדת הכנסת תוכלנה לחייב
את הנשיא להיות נוכח בכנסת בטעת בירור ענינו.
- הסתייגות לנ. חת: אסור יהיה לחייב את הנשיא
להיות נוכח גם בעת בירור ענינו בוועדת
הכנסת.
10. נתקבלה הצעת י. בר-יהודה שבירור הקובלנא ייעשה
בישיבה סיוחדל של הכנסת סבוועדה לכך, וסיוודיעו על
כך סדאט.

ח. כהנ:

לאחר שראיתי את תוצאות ההצבעה וההסתייגויות
וסקלתי את מוצאות ההחלטות שנתקבלו -
לססל: איך יונא הנשיא לכנסת כסלא ירצה להיות נוכח בטעת בירור ענינו -
הגעתי לסחטבה כי אולי סוטב לכתוב טועדת הכנסת היא אשר תקבע את הפרוצדורה
לכל דיון כזה. יש לקוות שהסעיף הזה לא יופעל כלל, או סיוופעל לעתים
החוקות ביותר. סוטב טועדת הכנסת תקבע את הפרוצדורה לפי המטיבות
ככל סקרה וסקרה. חזקה על ועדת הכנסת שתתן לנשיא הסדינה את כל הזכויות
סצדיכות להינתן לו בסקרה כזה.

ועדת החוקים, חוק נוסף
20.11.51
חוק כהונת נשיא הדינה.

דל.

י. לפירא:

האם אין היועץ הסטטסי טבור כי אם
תעסוד מעג הכנסת בפני מצב כזה, הרי
הדברי הספלונו בהם אינו דבריה סכנייה פרוצדורלית אלא דברי
חטוריה סמורד? נדסה לי אלא מבחינה סכנית אלא מבחינה הוואית, יהיה
זה אולטרא-וירט אם נטאיר את הוברים האלה בידי ועדת הכנסת.

י. קליבנוב:

לדעתי עלינו לתקן את סעיף 10 ולהוסיף
בו הוראה האוסרת שאין הוא חל במקרה
שמדובר בו בסעיף זה.

י. הררי:

אני סתתיג מדבר אחד בהצעת היועץ
הסטטסי: שועדת הכנסת תקבע זאת לכל
סקרה וסקרה. אני מציע לכתוב במפורט שועדת הכנסת תקבע את הדברים
האלה.

ח. לנדאו:

אני מבקש חוות-דעת סטטטית: מה יהיה
אם הנשיא בכל זאת יסרב להיות נוכח
בטעת בירור ענינו? הרי אי-אפשר להביאו. לדין על כן הא אין
כל הסעיף הזה בטל על-ידי כך?

ח. כהן:

אני מקבל את ההערה וסתקן את הצעתי:
"ועדת הכנסת תקבע בתקנות את הפרוצדורה
טיש לנהוג בה בדיוניה לפי סעיף זה."

ח. לנדאו:

אני מציע שהנשיא יהיה חייב להיות נוכח
בכנסת בטעת בירור כל קובלנה נגדו.

- 1. הוחלט: לא לקבל את הצעת היועץ הסטטסי לסטור
לועדת הכנסת את קביעת כללי הפרוצדורה.
- 2. לא לקבל את הצעת ח. לנדאו לפיה יהיה
הנשיא חייב להיות נוכח בכנסת בכל בירור
של קובלנה נגדו.

הסתייגות לח. לנדאו.

- 3. לא לקבל את הצעת י. קליבנוב עללי החטינות
לפי סעיף 10 לא יחולו על סעיף זה.

סעיף 14.

"הכנסת רשאית, על פי הצעת ועדת הכנסת, לקבוע, בהחלטה
שנתקבלה ברוב של שלוש רבעים סכל חבריה, כי סטטסי
בריארת נבצר טן הנשיא, דרך-קבע, לסלא את תפקידו."

ח. לנדאו:

ועדת הכנסת אינה ועדה רפואית. אני
מציע לכתוב במפורט כי ועדת הכנסת
תקבע זאת על סטך חוות דעת רפואית סוטטכת.

י. הררי:

אני מציע להטאיר את הסעיף בנוסח
הסוצע. אין ספק שאם טישהו יבקש
סועדת הכנסת לקבוע כי הנשיא אינו בריא, היא לא תעשה זאת עלדעת
עצמה. אך הווספת סוותרת.

דל.

ועדת החוקה, חוק ותיקון
20.11.51
חוק כהונת בנימיא הסדינה.

ג. ספירא:

אין לקבוע בחוק כי על ועדת הכנסת להיזקק לחוב דעת כל סוגיית רפואיית. חזקה על ועדת הכנסת למעשה כך, אך הוראות מוראליזם בוטחות אחר-כך מקרה לערעור. אינני חושב שדרוש רוב מיוחס בוועדת הכנסת כדי להדיח את בנימיא מטעמי בריאות.

- הוחלט: 1. לקבלת הצעת י. ספירא לחוק את הסליח "בהחלטה שתקבלה ברוב של שלוש רבעים מכל חבריה". כלומר, הדבר ייקבע ברוב רגיל.
2. לא לקבל את הצעת ח. לבראו לכתוב: "על פי הצעת ועדת הכנסת שנקבעה על סמך חוות דעת רפואית טוטטכת".

ועלי 15.

"בסקריה הסנצייס להלן יכהן יורג ראש הכנסת, בתקופה הספורת לגבי אותו מקרה, כולל מקו הנטיא, ובכהונתו זו ייסט בטכניות ובתפקידים הנתונים לגטיא לפי החוק; ואלה הסקרייה:

- 1) יצא הנטיא את גבולות הסדינה - טטיצא עד שחור;
- 2) קבעה ועדת הכנסת, בהחלטה, כי טטעי בריאות נבצר מן הנטיא, דרך ארעי, לסלא את תפקידו - מיוס ההחלטה עד שחורה וקבעה הועדה, בהחלטה, כי לא נבצר עוד מהנטיא לסלא את תפקידו.

י. בריאות:

אני חושב שגם כאן י לדרוש רוב מיוחס בוועדת הכנסת. אני לאו, תהיה כאן אפשרות להכריח את הנטיא להתפטר, ובאורה לא-יטירה. כסו-כך אני מציע שאם תוך כדי כהונת הנטיא יקרה הדבר בפעם גינה, יורג הדבר לאיסור הכנסת.

י. ספירא:

נראה לי כי אין צורך ברוב מיוחס במקרה זה. החשש מירצו להטטיק את כהונת הנטיא ע"י התחכטויות כאלה אינו נראה לי. אינני חושב שלאורך ימי יהיה לנו נטיא חלש. אבל מקרה כזה יכול לקרות כסה פעמים בחיי נטיא, ואינני חושב שיש להביא זאת לכנסת.

אין כאן כל הוראה שה יהיה כסיו"ר הכנסת לא יוכל לסלא את מקו הנטיא. אני מבין שהכוונה היא להטטיק זאת סמוס.

ג. חת: ועדת הכנסת צריכה להחליט גם כפטר הנטיא יכול לחפור ולסלא את תפקידו. מה יקרה אם הנטיא יבריא והועדה לא תחליט כך?

היו"ר ז. ורהטטינג:

לדעתי, במקרה שהנטיא אינו יכול לסלא את תפקידו באופן ארעי מסיבות בריאות, צריך הוא עצמו להודיע על כך.

י. הררי:

אני מתנגד לכך שהנטיא עצמו יודיע כי אינו יכול לסלא את תפקידו באופן ארעי. הנטיא יכול להיות במצב שלא יוכל אף להודיע על כך - זעזוע מוח וכו'.

אינני חושב שיש מקום לחטט בוועדת הכנסת לא תחליט על החזרתו של הנטיא, כאשר הבריא. תמיד ייסצא בוועדת הכנסת מי טיעלה את הגעיה. אבל אפשר לקבוע כי ועדת הכנסת תצטרך לחדש את החלטה טפעט לפעם, נאסר, כל 60 יום.

ועדת החוקה, חוק וטמפט
20.11.51
חוק כהונת נשיא הסדינה.

רל.

ח. כהן:

אני מציע שלא הנשיא אלא המטילה תודיע
בטקרה שהנשיא טיבו יכול לסלא את מפקידו
מסעמי כריאות. כמו-כן אני מציע שהמטילה תודיע גם על כך שהנשיא חוזר
לאיתנו.

ב. אזניה:

אינני רוצה להכניס את המטילה בענין זה.
אינני רוצה גם לקבוע כי הנשיא ימסר
להודיע על כך, כי יתכן שלא יוכל לעשות זאת. אני מציע להמאיר את
הסעיף בניסוח הטוע. ועדת הכנסת תסקול ותבחון זאת.

ג. חת:

אני מציע שהחלטת ועדת הכנסת, תקפה
יהיה לסלוחה חדשים, עם אפשרות להאריך
את תקפה.

הוחלט: 1. לא לקבל את ההצעה לסעיף שקטן (2), שהחלטת ועדת
הכנסת תיקבע ברוב קוולפי קציוני.

הסתייגות לב. חת.

- 2. לא לקבל את הצעת היועץ המספטי שבטקרה של סחלה
יודיע הנשיא על אי-יכולתו לסלא את מפקידו.
- 3. לא לקבל את הצעת ז. ורהפטיג שבטקרה של סחלה תודיע
המטילה על אי-יכולתו של הנשיא לסלא את מפקידו.
- 4. לא לקבל את הצעת נ. חח שהחלטת ועדת הכנסת בנידון
זה, כמה יהיה יפה לתקופה שאינה עולה על שלושה
חדשים, עם אפשרות לחדש את תקפה של החלטה.

הסתייגות לב. חת.

הינו"ר ז. ורהפטיג:

מאחר שבטרנו את סעיפים 12, 13, 14,
יכולים אנו לחזור לסעיף 2, כפי

שהחלטנו.

סעיף 2.

הוחלט: הסעיף ינוסח כך: "תקופת כהונתו של הנשיא היא ...
שנים שיוס שבכנס לתפקידו."

סעיף 16.

"תסה כהונת הנשיא, בין בתום תקופת כהונתו הרגילה ובין
לפני כן באחת הנסיבות הסיוחדות הפנויות בסעיף 2, הדי
כל עוד הנשיא החדש לא נכנס לתפקידו יכהן יושב ראש
הכנסת כנשיא הסדינה בפועל, ובכהונה זו ישפט בכל
התפקידים והמסכיות הנתונים לנשיא לפי החוק."

ז. שפירא:

אני מציע לכתוב בסקום "בכל התפקידים
והמסכיות" - "בתפקידים ובמסכיות",

כפי שהדבר מנוסח בסעיף 15.

ז. הררי:

כשהנשיא נמצא בחו"ל הוא אינו פוסק
להיות נשיא. אם בינתיים יכהן פה

נשיא בכל התפקידים והמסכיות של נשיא, סידרה המאוחזר זמן יהיו
לנו נשיא נשיאים. צריך להבהיר זאת.

רל.

ועדת החוקה, חוק וועד פס
20.11.51
חוק כהונת נשיא הדינה.

לכן עלינו הבחנה בין סמל מקום הנשיא
ובין נשיא הדינה בפועל.

ח. כהן:

אולי מוטב לכתוב במקום "ישמש בתפקידו" -
"יוכל לשמש בתפקידו".

ז. שירא:

ז. בר-יהודה:
אני מציע ליו"ר הכנסת, בזמן שהוא סמל
באופן זמני תפקיד של נשיא הדינה, לא
יוכל לסלוא את תפקידו כיו"ר הכנסת. הנוסח יהיה כזה: "השמש באופן זמני
בכהונת הנשיא לא ישמש בזמן זה בטוב תפקיד ציבורי אחר". אין בהצעה זו
גוף רצון להתנקש ביו"ר הכנסת. אני חושב שעירוב פרטיות בענין זה, יש
בו פגיעה בטוהר: גם בנשיא הדינה וגם ביו"ר הכנסת.

ח. כהן:
אנחנו בחרנו בדרך לפיה סמל מקום הנשיא
או נשיא הדינה בפועל שמשמש בכל התפקידים
והטכנויות של הנשיא, במקומו. יש אפשרות שיהיה: שהנשיא ימשיך להיות נשיא
באותו זמן, ואז צריך לכתוב בסעיף 15, לגבי סמל מקום הנשיא: "ובכהונתו
זו ישמש בתפקידי הנשיא ובטכנויותיו שיוענקו לו ע"י הכנסת".

ז. בר-יהודה:
כיון שאותם הטכנויות והתפקידים ניתנים
לסמל מקום הנשיא ולנשיא בפועל, אני מציע
לקרוא לשניהם בטע אחד: "סמל מקום הנשיא".

היו"ר ז. ורהפטיג:

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה לתפקידי הנשיא לא יהיו ניתנים לחלוקה
בינו ובין סמל-מקומו
בעד ההצעה שהם יהיו ניתנים לחלוקה
- 7.
- 7.

שתי נוסחאות.

ז. בר-יהודה:
אני מציע בהצבעה בסעיף זה תהיה כהחלטת
הישיבה הבאה, על סנת שכל אחד יביא נוסח
מוכן.

ההצעה בתקבלה.

הוחלט: לקבל את ההצעה שבמקום "תמה כהונת הנשיא, בין
בתום תקופת כהונתו הרגילה ובין לפני כן" יכתב:
"תמה כהונת הנשיא, בזמנה או תוך כדי זמנה" -

הישיבה נועלה בשעה 13.15.